

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Articuli nefrancați nu se primesc. Manuscrisurile nu se returnează.
Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Inserate mai primesc în Viena E. Mosse, Hasenstein & Vogler (Otto Moos), H. Schielek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Opatik, J. Donnerberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daus; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie garson pe o coloană 6 cr. și 80 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarife și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU IV.

„Gazeta“ este în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumă la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
a administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiul I: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiile sunt a se plăti înainte.

Nr. 216.

Brașov, Joi, 1 (13) Octomvre

1892.

Nou abonament

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octomvre 1892 st. v. se deschide nou abonamentul la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl. pe șase luni 6 fl., pe un an 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei luni 10 franci, pe șase luni 20 franci, pe un an 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 2 fl., pe șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe un an 8 franci, pe șase luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Brașov, 30 Septemvre v.

Viua mișcare, ce s'a produs în cercurile politice, îndată după întrunirea parlamentelor și a delegațiilor, ne face să credem, că se pregătesc însemnate evenimente în interiorul monarhiei noastre.

În sînul ministeriului unguresc s'au născut în adevăruri mari divergențe de păreri cu privire la cesțiunea matriculelor, cari deși, se dice, că deocamdată s'au aplanat, totuși pot să nască criza ministerială atât de multă prețisă de foile opoziționale maghiare. Miniștrii, cari nu vor să cedeze față cu primatele și stăruiesc pentru o soluțiune a cesțiunilor confesionale în favoarea supremației de stat, sunt miniștrii Csaky și Szilagy. Ei cer să se ia măsuri mai stricte față cu clerul inferior suprimându-se nesubordinațiunea lui, pe când contele Szapary nu împărtășește aceste

vederi și refuză de a presenta proiecte de legi, cari ar provoca un conflict cu curia romană.

A fost vorba de prezentarea unui proiect de lege privitor la introducerea matriculelor civile pentru copii din căsătoriile mixte, apoi de un proiect de lege asupra recepțiunii religiei jidovesci și în fine de unul asupra liberului exercițiu al religiei. Se vede, însă, că tocmai în urma neînțelegerilor amintite, prezentarea acestor proiecte de legi a fost amânată.

Acastă împrejurare a dat naștere din nou bănuielei, că criza în ministeriu încă nu este delăturată și călătoria lui Szapary la Viena întreprinsă eră se pune în legătură cu această criză. Se mai crede, și nu fără cauză, că după culise lucrăz și mâna lui Coloman Tisza, care dela adunarea conventului protestant din Komorn încetează ațită focul divergențelor confesionale cu scopul de a crea dificultăți contelui Szapary. Ca dovadă se aduce și împrejurarea, că mai mulți fișpani, aderenți ai lui Tisza, între cari și ginerele lui, și-au dat dimisiunea.

Dificultățile, cu cari are a se lupta guvernul unguresc din cauzele arătate însă, îi lasă, se vede, timp de ajuns, de a continua prigonirile în contra naționalităților.

Foile opoziționale ațită mereu, cer mereu măsuri aspre pe toate terenele pentru a combate mișcarea între naționalități și contele Szapary nu scie să-și ajute altfel, decât cedând acestui curent neîmpăcat sovinișt. Nimic nu poate dovedi mai elatant situațiunea încurcată și periculoasă, în care se află guvernul Szapary, decât slăbiciunea acăsta, ce a manifestat-o și în fața demonstrațiilor kossuthiste, cari s'au fă-

cută într'un mod foarte brusc și ofensător față cu starea lucrurilor.

Décă în timpul din urmă a sdruncinat ceva pozițiunea contelui Szapary, atunci fără îndoieală, că concesiunile, ce le face Kossuthistilor, vor fi contribuit mai mult la acăsta.

Orî cum ar fi însă, rămâne fapt, că sistemul de guvernare unguresc a ajuns la un punct, de unde nu se mai poate continua, fără a provoca cele mai grave încurcături și conflicte. Prigonirea naționalităților cu deosebire formeză partea cea mai vulnerabilă a acestui sistem. Ea dovedește slăbiciunea și nestatornicia lui, înainte de toate însă dovedește, că cei dela cârmă și-au perdut cu totul capul și cumpetul.

Resultatul e ușor de prevădută, el nu poate fi decât cel mai desastroos.

CRONICA POLITICA

— 30 Septemvre.

Privitor la situațiunea din Ungaria „Neue fr. Presse“ scrie într'unul din numerii mai recentî, următoarele: „Situațiunea politică internă încă nu este pe deplin limpedă, deși de ieri s'era marea încordare a mai slăbit încâtva. Ministerul de culte, contele Csaky, are cel dintâu meritul, că prin retragerea dimisiei sale, a făcut posibilă limpedirea situațiunii și a împiedecat izbucnirea crizei acute, care în momentele de față ar fi avut urmări grave. Factorii datători de ton lucrăz de atunci mereu să aplaneze diferențele, și e posibil, că acăsta va și succede. Primatele Vaszary și a lungit petrecerea sa în Budapesta, er din cercurile bisericesci primimă scoirea, că înainte cu câteva zile, primatele a avut lungi și fundamentale desbateri cu ministrul de justițiă Szilagy. Cercurile politice de aici nu dau puțină însemnatate acestei conveniri. De când cercurile interne o sciu acăsta, de atunci se

crede tot mai mult, că va succede a se afla modul prin care se vor pute deslega afacerile cele mai grele. Până la 14 Octomvre, adecă până la reintorcerea regelui în Budapesta, se vor desvolta lucrurile într'atât, ca sub presiunea monarhului să se potă ține consiliu de miniștri.

*

Scirile telegrafice mai nouă spun, că împăratul german Wilhelm II a plecat din Potsdam la Viena în 10 Octomvre n. s'era la 9:25 ore. Cu împăratul împreună a plecat suita sa constătătoare din mareșalul de curte Lynckers, adjutantul și medicul său și secretarul dela oficiul de externe Kiderlen-Wachter. Din incidentul acăsta „Wiener Abendpost“ dela 10 Oct. scrie următoarele: „Majestatea Sa împăratul german va sosi mâne în Viena. Poporațiunea capitalei imperiului și dimpreună cu acăsta intrăgă Austro-Ungaria salută pe înaltul amic și aliat al Maj. Sale monarhului nostru, cu sinceră stimă și cu cea mai căldurosă simpatia. Poporațiunea, care în sentimente și în gândire este una cu domnitoriul ei și care vede în înțelnirea devenită tradițională și în relațiile intime cu domnitoriul imperiului vecin o nouă întărire și o nouă chează a binecuvântatei alianțe, căreia Europa, de un șir lung de ani, poate să-i mulțumescă pacea de care se bucură. Acăsta alianță, basată pe comunitatea neschimbată a intereselor și completată și întărită prin alipirea de ea a Italiei, a intrat deja în carnea și în sângele poporelor (?). . . Frumosele virtuți monarhice, cu cari este înfrumșetată purtătorul coronei germane, ca și iubitul nostru monarh; mai departe respectul adencu, ce l'a manifestat împăratul Wilhelm față de nobilul nostru domnitor: toate acestea au căștigat pe partea împăratului german o inimă de dincoace de stălpul negru-galben dela frontieră, și astfel astăzi milioanele inimilor fidele ale Austriacilor și Maghiarilor salută din adencul lor pe amic și aliatul înaltului lor domnitor“.

„FOILETONULU GAZ. TRANS.“

Ernest Renan.

Va fi de interes pentru cetitorii noștri să aducem unele date biografice din viața renumitului academician Ernest Renan, care a fost înmormentat zilele aceste. El suferă încă pe la începutul anului acăstia, pentru aceea se duse în provincia Bretagne, ca să-și caute de sănătate.

În 18 Septemvre se întorse cătră casă, dér călătoria acăsta i-a făcut foarte rău, încât se ivi temerea, că va muri pe drum. Soția, fiul și fiica sa, precum și ginerele său îl îngrijiră foarte bine, așa încât se reculese pe deplin. Renan însă nu se îndoi despre starea sănătății sale, el prevedea sfârșitul său apropiat, de aceea chemă la sine pe editorul său și îl însărcină pe acesta, ca să-i edea opurile sale, încă neapărate. Volumul al patrulea din opul său „L'Histoire du peuple d'Israel“, pe care răposatul îl corectase în cursul verei, va apăre în luna Decemvre.

Născut în 27 Februarie 1823 la

Tregnier, în departamentul Cotes din Nord, Renan a trecut peste anul șesedeci și nouă-lea cu șapte luni. El fu destinat din partea familiei sale pentru cariera preotescă. În seminarul din St. Sulpice atrase diligențul și talentul tineru — acăsta o istorisește cu deamănăntul Renan, în amintirile din copilăria sa — atențiunea mai marilor săi și se afla între acei alumi, cari erau destinați pentru o instrucțiune mai înaltă. După ce primi tonsura, scrise el: „În momentul, în care pășesc spre altar, lucră în mine înfricoșate îndoieli; omul nu poate fi atât de sigur de ideile sale, pentru că se jure credință acestui său acelu sistem, pe care momentan îl recunoște de adevărat“. În chinurile sale sufletesci, se adresază arhiepiscopului Dupanloup. „Mărturiseșc—scrie el—că n'am aflat vre-odată un caracter mai distins, aflai în el un adevărat filosof și un spirit decis. Din acelu moment o recunosc acăsta. Nicl decum nu ne-am reprezentat certându-ne. Ne desfășuram, eu natura indoelei mele, el judecata ce și-o formase asupra acesteia.

El era estra-ordinar de sever și mi declară, că nu e vorba despre simple ispitiri în contra credinței, după cum diceam eu, ci despre pierderea totală a credinței; că eu stau afară de biserică, că eu, fără să minșesc, nu mai pot rămâne preot, nicl măcar o zi.“ — Nicl pentru noi, nicl pentru D-ta — dise Dupanloup — „nu mai poți purta sutana în cinste!“

Dér mai înainte de a primi el sfințirea mai înaltă — în anul 1846 — eși din seminar și-și susțină cu anevoiă viața mai mulți ani prin predare de ore private. El se puse cu zel pe studiul limbilor semitice, primi mai multe premii, și în anul 1849 fu însărcinat de academia de sciințe, să facă o călătorie științifică în Italia. Ca rezultat al studiilor făcute acolo, publică un op asupra medicului și filosofului arab Averroes („Averroès et l'averroisme, essai historique“). În curând își făcu un nume în lumea savantă și în scurtă vreme deveni membru al academie de inscripțiuni, bibliotecar al bibliotecii naționale și profesor de limbă orientală la institut. În anul 1860 îl trimise gu-

vernul în Siria și Fenicia, ca să cerceteze ruinele cele vehi. El făcu în Palestina studii adencu, și rezultatul principal al studiilor sale a fost „Viața lui Isus“, care la timpul său a făcut mare senzațiune și la credincioșii tuturor confesiunilor a produs mare scandal.

Cartea acăsta, în contra căreia s'au scris multe broșuri — cea mai însemnată este a lui Louis Venillot, redactor al diarului „Univers“ — și care a fost afurisită de Sf. Soană, a făcut cunoscut numele lui Renan și în afară de societatea savantă franceză. Dér îl costă catedra dela universitatea din Paris. Ministrul de instrucțiune îi oferi funcțiunea de bibliotecar imperial, dér Renan respunse: „Sit tecum tua pecunia.“ Deposedatul profesor își continuă prelegerile sale în locuința sa, până la anul 1870, când Jules Simon îl puse eră-și în funcțiunea de mai înainte. Activitatea sa literară era enormă. Afară de opuri științifice mai scrie și mai multe drame — „Calibau“, „L'Eau de Jouvence“, „Le Prêtre de Nemi“, „L'Abesse de Jouarre“ — nu cu intențiunea

Cursul pietei Braşov

Table with exchange rates for various currencies like Banote româneşti, Argint românesc, Napoleon-d'or, Lire turceşti.

Table with financial data including Seris fonc., Imperial, Galbini, Ruble ruseşti, Mărci germane, Discontul.

Cursul la bursa din Viena

Table with stock market data from Vienna, including Renta de aur, Renta de hârtie, Imprumutul căilor ferate, Amortisarea datoriei.

Table with gold and silver prices: Renta de aur austriacă, Losuri din 1860, Acţiunile băncii austro-ungare.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare sticlă este provădită cu marca de apărare a lui A. Moll...

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăţilor celor mai carboace la stomach şi pânţee...

Falsificaţiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein şi sare a lui Moll.

Veritabil numai, decât fiecare sticlă este provădită cu marca de scutire şi cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul şi sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin trăsătură alină durerile de soldină şi reumatism şi a altor urmărit de recelă.

Apă de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicilic)

La întrebuinţarea zilnică, cu deosebire importantă pentru copii de orice etate şi adulţi, asigură această apă de gură conservarea sănătăţii şi mai departe a dinţilor.

Trimiterea principală prin

Farmacista A. Moll, c. şi r. furnisor al curţii imperiale Viena, Tuchlauben 9. Comande din provincie se efectuează zilnic prin ramburs postală.

La depozite se se ceră anumite preparate provădite cu iscălitura şi marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Braşov: la d-nii farmacişti Ferd. Jekelius, Victor Roth, Fr. Kelleman şi Ed. Kugler, precum şi la D. Eremia Nepoşii, J. L. & A. Hesshaimeer şi Jul. Hornung & Teutsch.

804—29.

De vânzare

se află un omnibus în stare bună, modern, bine lucrat şi ieftin la I. A. LUPANŪ, măcelar în Braşov.

Avisul d-lori abonati

Rugăm pe d-nii abonati ca la reînnoirea prenumeraţiunii să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal şi numărul de pe fâşia sub care au primit diarul nostru până acum.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa amurită şi să arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans.”

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octomvre 1892.

Large table with train schedules for various routes: Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, B.-Pesta-Arad-Teiuş, Teiuş-Arad-B.-Pesta, Copşa-mică-Sibiu, etc.

Nota: Numarii încadraţi cu linii grise înseamnă orele de noapte.